

URLA

KDO MÁ VE SVÝCH RUKOU OSUD SVĚTA?

Petra Stehlíková: *Urla*
OBÁLKA Andrej Nechaj
VYDAL Host, Brno 2024
STRAN 424 / **CENA** 499 Kč
WWW.HOSTBRNO.CZ

PO DLOUHÉM ČEKÁNÍ JE TADY URLA, ČTVRTÝ DÍL POPULÁRNÍ PLÁNOVANÉ PENTALOGIE NASLOUCHAČ ČESKÉ AUTORKY PETRY STEHLÍKOVÉ. ILAN ZÍSKALA SVOBODU PRO SVŮJ LID A TEĎ V PODZEMÍ OBJEVUJE DÁVNO ZAPOMENUTÁ TAJEMSTVÍ. NĚKTERÁ BY VŠAK MOŽNÁ MĚLA ZŮSTAT UTAJENA...

text Kateřina Hajžmanová

Když v roce 2016 vyšel v Hostu první díl série *Naslouchač*, všechno vypadalo poměrně nevinně. Česká fantasy umístěná do Duvalského pohoří rozdělujícího obyvatelnou a neobyvatelnou část kontinentu. Silové pole zvané retea, které drží pod kontrolou zamořený vzduch, důsledek mnohaleté války. Horské vesnice, kde si smetánka žije v palácích a sklenaři zavření v ghettech musí těžit nerost, který je zabíjí, a posílat ho daleko, do Nížin, kde pohání moderní civilizaci, kterou si ani neumí představit. V blízkosti retey totiž žádné technologie nefungují a žije se tu jako ve středověku.

Ovšem to, co začalo jako jednoduchá, téměř až

pohádková fantasy s naivní a zvídavou hlavní hrdinkou, se pomalu v průběhu vydávaných svazků proměnilo v napínavou akční dystopii, kde se umírá, trpí a nemůžete si být jisti tím, co na vás vyskočí na další stránce.

Fantasy, sci-fi, dystopie...

Petra Stehlíková se totiž rozhodla napsat něco nevypočitatelného. Jak sama tvrdí, inspirovala se třeba sérií *Kostičas*, kde jsou jednotlivé díly každý laděný žánrově trochu jinak, a navíc se vlastně odehrávají v našem světě, jen pozměněným, proměněným fantaskními prvky, který do nich jejich autorky zapracovávají. V případě *Naslouchače* jde zejména o sklenit. Na zničené šachovnici, ve světě zdecimovaném

válkami i nemocemi, teď lidé žijí v daleko pokročilejší civilizaci než my právě díky nerostu, který má jedinečné energetické vlastnosti. Ale za ty se samozřejmě musí platit – zejména životy těch, kteří ho umí těžit a zpracovávat. Hlad po pokroku je v „Nížinách“ nekonečný a o osudy sklenařů se nikdo nestará. Však bylo taky určeno, že jsou to nelidi, derveni, kteří nemají žádná práva.

Jednou ze sklenařek je hlavní hrdinka Ilan, kterou si skupina elitních válečníků z Nížin, Pětadvacítka, vyvolí jako svého brusiče. Právě jejich sklenitové meče, duvaly, jsou totiž tajemstvím jejich úspěchu, jen díky nim mohou bránit osady v horách před velkým nebezpečím: nastereami, příšerami z druhé strany hranice. A tak se Ilan vydává na cesty

s bojovníky – a že ji zavedou na nejedno zajímavé místo.

Umění napětí

V druhém dílu, *Faja*, se Stehlíková pouští více také do Nížin, z fantasy se tak stává sci-fi dystopie a my sledujeme náš vlastní svět proměněný nejen pokrokem, ale také zkázou. Návrat do středověkého prostředí vesnic v horách je o to podivnější, když teď víme, že na druhé straně se běžně používá cosi jako internet a společnost často vypadá jako zástupci Kapitulu v *Hunger Games* vzhledem k tomu, kam až pokročila móda a alternace lidského vzhledu.

Ale nejen fascinující svět vás bude pohánět v otáčení dalších a dalších stránek. Jakkoli si nemyslím, že by forte Stehlíkové představovaly postavy, které jsou místy jaksí schematické,

a zvláště hrdinové Pětadvacítky se vám prostě budou plést, jedno rozhodně umí: budovat příběh. Autorka hází do cesty jednu nápovědu a náznak za druhým a zvídavá Ilan za nimi běhá tam i sem, snaží se propojit vodítka, selhává, vyptává se, působí katastrofy a tak pořád dokola. Jízda je to neobyčejně akční a svižná, navíc je jasné, že autorka přesně ví, kam směřuje, a její příběh je od počátku propracovaný – vodítka, která trousí, se postupně zúročují. Nejen v druhém díle, *Faja*, ale hlavně

ve třetím, *Nasterea*, bere čtenáře i do podzemí, sklenitových dolů, tajných chodeb... a ještě mnohem dál. Máloco je totiž takové, jak se na první dobrou zdá.

Urla vše obrací naruby... zase

A nejnovější *Urla*? Ta pak obrátí dynamiku příběhu úplně vzhůru nohama. Ilan začíná jako otrockyně, méněcenná bytost, která musí skrývat svou identitu, své přednosti, musí tajit, kdo vlastně je. Příběh ji unášá a její cestu usměrňuje neustále někdo jiný, je zmítaná vnějšími vlivy, které sama nemůže nijak ovlivnit. V *Urle* však bere otěže pevně do rukou a ona se stává hybatelkou. Ona získá svobodu

pro svůj lid a ona teď určuje, kam se vydají její blízcí, ona má jejich osudy ve svých dlaních. Tahle změna dynamiky – a taky daleko větší fokus na ženské postavy, ženskou energii – jsou vítanou myšlenkou a já můžu Petře Stehlíkové jedině zatleskat.

Těžko prozrazovat o čtvrtém dílu série něco konkrétního. Snad jen že obálka je ještě působivější než ty předchozí. A autorka navzdory odmlkám mezi jednotlivými pokračováními ani maličko neztrácí dech. S Ilan dospívá i její příběh a proměňuje se svět, který Stehlíková představuje. Je otázkou, jestli jsme se už dostali na dno, nebo jsou před námi ještě další neprobádané hlubiny. Všechno je teď jinak, než jsme si mysleli, a já se tedy závěrečného dílu, ke kterému ještě nejsou vůbec žádné informace, nemůžu dočkat. Snad přijde brzy! ☒

PŘEDSTAVUJE SE HLAVNÍ HRDINKA

Ilan potkáme jako malou holčičku žijící život chlapce – jako dívku by ji totiž čekal život, který snad ani nestojí za řeč. Protože se sklenaři často rodí s různými znetvořeními a deformitami způsobenými právě kontaktem se sklenitem, skrývají tvář i tělo pod hábity a Ilan tak totožnost chlapce Ilana dlouho prochází. Tím spíš, že má dar naslouchat – slyší sklenit, a to daleko dříve, než je obvyklé. A tenhle dar patří jen mužům, to je jasné. Ilan se tak jako velmi malá dostává do učení sklenařského mistra a začíná pracovat na třibení svého daru a na schopnosti „magický“ kámen brousit do požadovaných tvarů. A pak si jí všimne Pětadvacítka...

NECHTE SE OKOUZLIT AUDIOKNIHAMÍ

U *Naslouchače* se povedla boží věc – vychází i jako audiokniha, což je u YA, a ještě českého, velký zázrak. Venku jsou všechny tři předchozí díly a podle informací autorky by vyjít měla i *Urla* – možná ještě před Vánoci. Skvělá narátorka Jitka Ježková propůjčuje Ilan svůj nezaměnitelný přednes, a ačkoli knížky nepatří mezi nejkratší, uplynou jako lusknutím prstu. Tohle je ideální poslech na dlouhé podzimní večery.

PETRA STEHLÍKOVÁ (* 1976)

Česká spisovatelka vystudovala střední zdravotnickou školu a poté vystřídala několik profesí, naposledy pracovala jako hotelová recepční. Po celý život ji doprovázela láska k psaní. Ačkoli je série *Naslouchač* první z jejích děl, kterých se ujal nakladatelství, vydala už předtím několik titulů vlastním nákladem. Za zmínku rozhodně stojí trilogie *Zrozena z popela* o dívce, která se po smrti probudí v cizím těle.

Příběh *Naslouchače* nejprve autorka publikovala od roku 2014 na internetu, 2016 vyšel knižně, 2017 ho následoval druhý díl, *Faja*, a 2021 třetí díl, *Nasterea*. Série je plánovanou pentalogií.